

VILJANDI TÄISKASVANUTE GÜMNAASIUMI HINDAMISJUHEND

väljavõte kooli õppekavast

2023

7. HINDAMISE KORRALDUS PÕHIKOO LIS JA GÜMNAASIUMIS

Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumi hindamisjuhendi koostamise aluseks on põhikooli – ja gümnaasiumiseadus, põhikooli riiklik õppekava, gümnaasiumi riiklik õppekava ja tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord.

7.1 Hindamise eesmärk

Hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

7.2 Hindamise korralduses kasutatavad mõisted

Kursus – 35 ainetunnist koosnev õppeaine

Kursusehinne – kursuse läbimise järel õpitulemuste saavutamise taset kajastav kokkuvõttev hinne

Järelvastamine – puudulikult hinnatud hindelise töö või tegemata hindelise töö sooritamine määratud tingimustel

Täiendav õppetöö – puuduliku kursusehinde korral määratud täiendav õppetöö

7.3 Hindamise põhimõtted ja hinnetest teavitamine

7.3.1 Kursuse hindamise põhimõtted on toodud kursuse kirjelduses. Iga aineõpetaja tutvustab hindamise põhimõtteid oma kursuse alguses.

7.3.2 Õpilase hinded on fikseeritud koolis kasutatavas elektroonilises õppeinfosüsteemis Stuudium.

7.3.3 Õpilane, lapsevanem või õpilase seaduslik esindaja pääsevad õppeinfosüsteemi Stuudiumi kasutajakontoga.

7.3.4 Õpetaja kannab õpilase hinded koolis kasutusel olevasse elektroonilisse õppeinfosüsteemi Stuudium kahe tööädala jooksul pärast hindelise töö tähtaega või arvestuse sooritamist.

7.3.5 Mitterahuldavate hinnete korral teavitab alaealise põhikooli õpilase klassijuhataja sellest lapsevanemat või õpilase seaduslikku esindajat vähemalt üks kord kalendrikuus kirjalikult või suuliselt, mille kohta teeb klassijuhataja märke Stuudiumisse õpilase arengukaardile.

7.3.6 Õppeperioodi lõpus väljastatakse soovi korral õpilasele õppeinfosüsteemist väljaprintitud ning klassijuhataja poolt allkirjaga kinnitatud hinnete leht.

7.3.7 Kolm päeva enne põhikooli esimest lõpueksamit lõpeb 9. klassi õppetöö ja kolm päeva enne gümnaasiumi esimest riigieksamit lõpevad 12. klassi kõik ainekursused.

7.3.8 Põhikooli ja gümnaasiumi lõpuklassi õpilastel peavad olema kõik ainekursuste hinded väljas eksamiperioodi alguseks, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Eelpool sätestatud tähtaegu ei kohaldata 9.klassi õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

7.3.9 Järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu hiljemalt 30. augustiks.

7.4 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

7.4.1 Õppimist toetava hindamisena on käsitletav:

- individuaalne vestlus õppijaga tähelepanu juhtimine vajalikuks peetavale asjaoludele;
- grupivestlus ja tähelepanu juhtimine vajalikuks peetavale asjaoludele;
- õpetaja poolne juhendamine õpiülesande sooritamise käigus □ refleksioon, sh eneserefleksioon ja enesehindamine.

7.4.2 Hindamisel viie palli süsteemis:

- hindegaga „5“ e „väga hea“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid ;
- hindegaga „4“ e „hea“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- hindegaga „3“ e „rahuldav“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad põhikooli õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi edasises elus ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;
- hindegaga „2“ e „puudulik „ hinnatakse õpitulemuste saavutatavust, kui põhikooli õpilase areng on toimunud, kuid ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasises elus ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;
- hindegaga „1“ e „nõrk“ hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui õpitulemused ei võimalda põhikooli õpilasel oluliste raskusteta hakkama saamist edasises elus ning õpilase areng puudub

õpitulemuste osa ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ning areng puudub.

- 7.4.3 Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et, kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hinne „5“- on 90-100% maksimaalsest punktide arvust, hinne „4“ - 75-89%, hinne „3“- 50-74%, hinne „2“- 20-49%, hinne „1“- 0-19%.
- 7.4.4 Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- 7.4.5 Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk“ ja seda ei saa parandada.
- 7.4.6 Tähtajaks tegemata ja esitamata hindelised tööd tähistatakse hindega „1“. Parandatud töö hinne kantakse sisse kaldkriipsuga. Näiteks 1/3.
- 7.4.7 Hindamisel võib rakendada ka arvestuslikku skaalat, kus „arvestatud“ (A) tähendab, et õpilane on omandanud õpitulemused ainekavas ettenähtud mahus ning „mittearvestatud“ (MA) tähendab vastavalt, et õpilane ei ole omandanud õpitulemusi ainekavas ettenähtud mahus. Arvestusliku skaala rakendamine on lubatud õppeainetes, kus õpitulemused on seotud eripädevustega (kunst, muusika, valikained).
- 7.4.8 Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet seniste tulemuste ja vajakajäämistele kohta ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada. Õpetaja annab tagasiside õpilase tööle kas kirjalikult või suuliselt.

7.4.9 Kursusehinde kujunemisel saab arvesse võtta:

- õpilase osalust projektipõhistes tegevustes, kui see aitab kaasa vastava õppeaine õpitulemuste saavutamisele;
- õpilase osalemist huvikoolis või mõnes muus väljaspool kooli aset leidvas õppetegevuses, kui see aitab kaasa vastava õppeaine õpitulemuste saavutamisele ning kooli õppenõukogu on kinnitanud osalemise vastavaks kooli õppetegevuse eesmärkidele;
- väljaspool kooli toimuva õppetegevuse arvestamise viisi ja määra konkreetse kursuse osas otsustab vastava kursuse aineõpetaja.

7.4.10 Kursuse jooksul on hindamine korraldatud viisil, mis suunab õpilast kursuse lõpetamiseks vajalike õpitulemuste saavutamisele.

7.4.11 Kursuse alguseks koostab õpetaja hindeliste tööde ajakava ning tutvustab seda õpilastele. Hindeliste tööde ajakava on kättesaadav ka elektroonilises õppeinfosüsteemis.

7.5 Kokkuvõttev hindamine põhikoolis

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.

Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi. (Põhikooli riiklik õppekava § 15, lõige 9).

7.5.1 Kui õpilasel on poolaasta jooksul sooritatud hindelistest töödest 50% hinnatud puuduliku või nõrga hindegaga või on sooritamata, on õpetajal õigus hinnata kogu poolaasta puuduliku või nõrga kokkuvõtva poolaastahindegaga ning jätta õpilane täiendavale õppetöele.

7.5.2 Kui õppeaine poolaastahinne või -hinnang on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval poolaastal

omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindale „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 6).

7.5.3 Õpilasele, kelle poolaastahinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 7).

7.5.4 Poolaastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase õppeveerandi lõppu. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 8)

7.5.5 Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne teise poolaasta lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast teise poolaasta lõppu. Aastahinne või hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 9).

7.5.6 Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane, kellel on kuni kahe õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk”.

7.5.7 Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 10).

7.5.8 Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või

„nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 11).

7.5.9 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. (Põhikooli riiklik õppekava § 22, lõige 12).

7.5.10 Põhikooli riiklik õppekava § 22 Lõigetes 8 ja 12 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

7.6 Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumis

Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt üldjuhul kursusehinnetega viie palli süsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viie palli süsteemis. Kool võib viie palli süsteemi asemel kasutada teistsugust hindedüsteemi. Õpilase koolist lahkumisel teiseandatakse kokkuvõtavad hinded ning käimasolevate kursuste jooksul saadud hinded viie palli süsteemi. Kool võib valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi. (Gümnaasiumi riiklik õppekava § 18 lg 1)

Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana (PGS § 18 lg 2).

7.6.1 Kui õpilasel on kursuse jooksul sooritatud hindelistest töödest 50% hinnatud puuduliku või nõrga hindegaga või on sooritamata, on õpetajal õigus hinnata kogu kursus puuduliku või nõrga kokkuvõtva kursusehindegaga.

7.6.2 Mitterahuldavalt võib olla 10.-11. klassis hinnatud kuni 5 kursust, mille hulka ei arvestata valikainete kursuste hindeid.

7.6.3 Mitterahuldavaid kursusehindeid ei või olla 12. klassis.

7.6.4 Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne teise poolaasta lõppu.

7.6.5 Täiendavale õppetööle jätmise otsuse tegemisel õppenõukogu ei arvesta valikainete kursuste hindeid.

7.7 Hinnete ülekandmine

7.7.1 Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis kantakse üle kõik õpilase varasemad positiivsed üldõppeainete kursusehinded.

7.7.2 Õpilasel on õigus loobuda varasemate üldõppeainete positiivsete kursusehinnete ülekandmisest, esitades sellekohase kirjaliku avalduse klassijuhatajale kahe nädala jooksul alates õpilase kooli õpilaste nimekirja vastu võtmisest. Loobumise korral jääb kehtima Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis saadud viimane kursusehinne.

7.7.3 Õpilasel on õigus taotleda kirjaliku avalduse alusel varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamist (VÕTA).

7.8 Järelevastamine

7.8.1 Kui õpitulemus on puudulik või nõrk või on hinne saamata, antakse õpilasele võimalus konsultatsiooniks ja järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamine või järeltöö sooritamine toimub aineõpetajaga kokkulepitud ajal.

7.8.2 Kui õpilane ei ole osalenud kursuse ainetundides, sooritab ta kogu kursuse materjali hõlmava arvestusliku töö. Õpilasel on võimalik ühte tööd vastata kokku kuni kaks korda. Kui õpilane kolmandal korral ei suuda esitada omandatud teemasid vähemalt rahuldavale hindele, kuulub kogu kursus kordamisele.

- 7.8.3 12. klassi õpilasel on õigus sooritada kooliastme hinde saamiseks puudulikult hinnatud kursuste mahus eksternieksam kooli poolt ettenähtud eksamiperioodil.
- 7.8.4 Varasemate positiivse hindega hinnatud kursusehinnete parandamiseks esitab õpilane klassijuhatajale kirjaliku avalduse kahe nädala jooksul alates kooli õpilaste nimekirja vastu võtmisest. Kehtima jääb Viljandi Täiskasvanute Gümnaasiumis saadud viimane kursusehinne.
- 7.8.5 Õpilane tuleb järelevastamisele ettevalmistunult. Õpetaja ei pea võimaldama korduvat järelevastamist, kui selle põhjus on vastutustundetu ja hoolimatu suhtumine õpingutesse, mitte osalemine konsultatsioonides või kokkulepetest mitte kinni pidamine.

7.9 Hinde või hinnangu vaidlustamine

- 7.9.1 Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada 10 päeva jooksul pärast hinde saamist/ülekanndmist.
- 7.9.2 Õpilane esitab avalduse hinde vaidlustamise kohta kooli direktorile. Õpilase esitatud avalduse vaatab läbi ja selle rahuldamise otsustab kooli direktori poolt määratud komisjon, kuhu kuuluvad kooli direktor, õpilase klassijuhataja ja aineõpetaja.
- 7.9.3 Kooli direktor teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult 5 tööpäeva jooksul vastuvõtmise päevast arvates. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine toimub haldusmenetluse seaduse §71 ja §87 sätestatule.

7.10 Põhikooli lõpetamine

- 7.10.1 Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

- 7.10.2 Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele: 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne; 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- 7.10.3 Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud põhikooli riiklikus õppekavas taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 7.10.4 Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu.
- 7.10.5 Loovtöö kaitsmise ebaõnnestumise korral on võimalik loovtöö järelkaitsmist sooritada üks kord õppeaasta jooksul.

7.11 Gümnaasiumi lõpetamine

7.11.1 Gümnaasiumi lõpetab õpilane:

- kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud
- kes on sooritanud riigieksamid eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles (inglise, saksa, prantsuse või vene keeles).
- kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;
- kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina.

- 7.11.2 Gümnaasiumi lõpetanuks loetakse ekstern, kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami ning aineeksamid nendes kursustes, milles tal puuduvad kursuste hinded või milles ta ei ole tõendanud teadmisi ja oskusi varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise kaudu.
- 7.11.3 Haridusliku erivajadusega õpilane, kellele on koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud gümnaasiumi riiklikus õppekavas taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.
- 7.11.4 Gümnaasiumilõpetaja, kes sooritas koolieksami või uurimistöö kaitsmise mitterahuldavalt või ei sooritanud koolieksamit, sooritab korduseksami hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib koolieksam toimuda ka pärast 30.juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25.augustiks. (Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord §43 lg 8).
- 7.11.5 Koolieksami ebaõnnestumise korral on võimalik koolieksami järelksamit sooritada üks kord õppeaasta jooksul.
- 7.11.6 Uurimistöö kaitsmise ebaõnnestumise korral on võimalik uurimistöö järelkaitsmist sooritada üks kord õppeaasta jooksul.

Kooskõlastatud kooli õppenõukogus 17.08.2023

Kooskõlastatud kooli hoolekogus 29.08.2023

Kinnitatud kooli direktori käskkirjaga 31.08.2023